

készségével fiatal kora dacára is első helyek egyikét foglalja el a haladó irodalomban. Több kételkedést kér viszont a kritikus és hiszi, hogy kívánsága teljesülni fog. A szocialista irodalom, ha nem akarja azt, hogy poigári beállítottságú kollégája sorsára jusson, szükségesnek látja, hogy okosan adagolja a hitet. Bizony, a parasztko nem konspirálnak, írni, olvasni se tud a legnagyobbbrészüik. Ha olvasnak, úgy Színházi Életet olvasnak, régi, békebeli Színházi Életet, leventéskednek, templomba járnak és odaadón böngészik a százesztendőös kalendáriumot. Levett kalappal állanak a képviselő úr előtt és még az ispánnak is nagyot köszönnék. Kakastollat lenget a szél. Hát lehet ilyen valóságok ellen tündéri álmokkal küzdeni? A kultura ugyan csorbitja a hitet, de kizárólagosan a vak hitet, amely igen gyöngye fegyver kezünkben és nem hozzánk méltó. Ismétlem Gorkij 1928-ban mondott szavait, amelyeket Gladkovhoz intézett, „Hiányzik belöletek a kultura,“ — mondotta, — „ha több lesz a kulturátok, igaz, hogy kevésbé hisztek, de amiben hinni fogtok, az nem lesz megdönthető. Megrostálódik hitetek, de ami a rostán átesik, azért úgysem kár.“ Valóban, mennyire igaza van Gorkijnak. Ő, nagyon helyesen, nemcsak a korokat, annak gadasági berendezkedését és termelési módját vette alapul, hanem hozzászámította az embert. Az embert, amely ostoba, gonosz, rövidlátó, vagy buta, és még legtisztább kívánságaiban is egy összevissza kapkodó, másokat letipró, vagy magát boldogan letiporni hagyó szerencsétlen állat.

(Budapest)

Remenyik Zsigmond

BERTOLT BRECHT VERSEI (Lieder, Gedichte, Chöre. Editions du Carrefour Paris, 1934.) A kötet a költő 1918 és 1933 között írt verseit tartalmazza. A versek a híres „Legende vom toten Soldaten“ című verssel kezdődnek s azzal a szép vád- és panasz-dallal végződnek, amely egyike a mai német emigráció legszebb művészi formulázásának a mai Németországról. Brecht rendkívüli talentumát a legsürgősebb és legközvetlenebb közdolgok, a német jövő szolgálatába állítja. Olyan kizárólagossággal és szenvedelemmel szenteli magát ezeknek, hogy még azok bámulatát is kivívja, akik különben idegenkednek kemény, tárgyias költészetétől. Brecht fejlődése a Songtól és balladától a tankölteményig, amelyben az érzelem szigorú aszkézissel szorul a háttérbe, egész világos a kötetben. Széles hömpölyű tankölteményeiben a meglepő formulázások az értelmek és érzelmek mai zavarában egyenesen Kolumbus-tojásként hatnak. Költői leletek és felfedezések ezek, amelyeknek az értéke egyenlő a legpompásabb, legröpkébb lírai sűgalmakkal. Az ötlet és a formula, illetve a nyelvi átvilágítás azonban Brechtnél nem az érzelmi rezzenések kifejezését szolgálja, hanem kizárólag a tendenciát s ez a tendencia az aktiv progresszió céltudatos harca. Az ötlet és a költői kitalálás felhasználását jelen történeti pillanatban Brecht csak így tartja megengedettnek s ezzel egyuttal bebizonyítja, hogy a lehetőség egyáltalán nem csorbul meg ha a Brechtéhez hasonló felfogás és meggyőződés szolgálatába áll.

(Sz. G.)

AZ ELEGÁNS GÁZMASZK. „London. A napokban itt megnyílt divatkiállítás az érdeklődés középpontjában az „elegáns gázmaszk“ külön kiállítása áll. Az angol gázálarc gyárosok u. i. elhatározták, hogy új, csinos kiállítású gázálarcokat hoznak forgalomba. Az egyik gázálarc elárúsító hely a következő szavakkal ajánlja áruját: „Nagyságos asszonyom, legyen óvatos háború esetére! Amellett azonban még mindig lehet csinos és kívánatos.“ A londoni lapok szerint az elegáns gázálarcnak nagy a kelendőse.“ (Neue Freie Presse, 1934. VIII. 4)